

никам просуватися по службі, займати керівні посади в організації [3].

На нашу думку, досягнення гендерної рівності в суспільстві та між кожними членами суспільства загалом є дуже важливим аспектом для подальшого економічного, політичного, освітнього, гуманного розвитку та повинно бути в пріоритеті на першому місці, адже це є важливим та необхідним для кожної країни. Право в наш час є тим регулятором, яким долають всі прояви несправедливості, порушень в будь-яких сферах суспільного життя. Як варіант воно може забезпечити необхідні компроміси для забезпечення необхідних соціальних змін. В той час як основний припис не може забезпечити такі зміни в соціумі поза системою правореалізації в яких визначальною є роль представників будь-яких юридичних професій. Але також конституція не може виключити те, що в корінілося та подолати дискримінаційне ставлення. Взагалі гендер визначають як певні ролі в суспільстві з чим пов'язують їх виконання та очікування щодо жінок та чоловіків не залежно від їх статті, набором хромосом, генітальною будовою, будь-якими репродуктивними властивостями тобто загалом біологічними властивостями. Гендерна рівність є важливою складовою розвитку суспільства в цілому.

Загалом реальна, а не формальна рівність має найбільшу цінність для демократичного суспільства, що закріплено стандартами та нормами у сфері прав людини в нормативній базі загалом. Усі договори у сфері прав людини забороняють прояв будь якої дискримінації по відношенню щодо статті особи передбаченої ст 14 Європейської конвенції з прав людини. Україна неодноразово підтверджувала той факт, що підтверджує гендерні принципи та напрями діяльності, щодо утверджених прав та вільних можливостей чоловіків та жінок, які закріплені в таких міжнародних актах таких як: Загальній декларації прав людини, Європейська конвенція прав людини та основоположних свобод, Декларація щодо рівних прав чоловіків та жінок, Віденська декларація прав людини, Декларація тисячоліття та інші.

Не зважаючи на те, що Україна є учасником а також визнала багато міжнародних договорів щодо врегулювання прав та можливостей між чоловіками та жінками, а також прийняла багато законів, які забороняють прояв будь-якої дискримінації в Україні питання гендерної рівності постає дуже гостро та потребує постійного вдосконалення.

1. Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 13 травня 2014 року № 1263-VII. *Урядовий кур'єр*. 2005. С. 1–4.

2. Кейсельман (Дорожкін) В. Гендерні особливості уявлень про альтернативні формати сім'ї : *Соціальна психологія: український науковий журнал*. Київ, 2011. №6. С. 149-157.

3. Ритцер Дж. Современные социологические теории :5-е изд. СПб.: Питер, 2002. 688 с.

Анна Рубан

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

Науковий керівник:

к.ю.н. **Ярошенко А.С.**

доцент кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УКРАЇНІ

Останнім часом у всіх сферах життєдіяльності людини зростає актуальність питання гендерної рівності. Це характеризується рівними правами та можливостями всіх людей, незалежно від статі, віку, національності, віросповідання, політичних переконань, та інше. Тим самим гендерна рівність є однією із складових розвитку та становлення демократії. Саме на такому шляху і перебуває Україна.

Гендерна рівність означає рівність можливостей серед чоловіків та жінок. Тобто в чоловіків та в жінок буде рівність прав – законодавчо закріплені однакові права в усіх сферах, та рівність можливостей – гарантування та забезпечення рівних умов на практиці в політичній, економічній, правоохоронній, та інших діяльностях. Але на жаль існує багато стереотипів, які не дають можливості дійти до такої рівності серед людей. До найбільш поши-

рених стереотипів належить:

- стереотипи, що стосуються фізіологічних, психологічних, поведінкових уявлень про жінок і чоловіків (наприклад, жінка не може бути шахтарем);
- стереотипи, що стосуються сфер діяльності жінок і чоловіків та змісту праці (керівник - чоловік, жінка - бухгалтер);
- стереотипи, пов'язані із зовнішністю жінок та чоловіків (жінка або розумна, або гарна);
- стереотипи, які закріплюють сімейні ролі відповідно до статі (чоловік заробляє гроші, жінка – доглядає за дітьми) [1].

Але сучасна державна політика України спрямовує свою діяльність на досягнення рівності для всіх верств населення, що є необхідним для усунення проблем дискримінації, расизму, а також для утвердження та реалізації особистості незалежно від її походження, віку, статі, соціальних чи політичних переконань. Створення ефективних планів та механізмів боротьби з гендерної рівності сприятиме великій потенціальності та конкуренції кожного українця на ринку праці, що призведе до швидкого економічного розвитку країни.

Як зазначають науковці, на даному етапі розвитку українського суспільства питання становлення гендерного паритету як напряму державної політики є одним із пріоритетних завдань, не лише результатом трансформаційних процесів світосприйняття соціуму, а й курсом України на встановлення стійких міжнародних зв'язків. Основною метою державної політики має бути не лише окреслення та вивчення питання гендерної стратифікації, а й розроблення відповідних заходів подолання зазначених проблем [2, с. 181].

Нині Україна хоч і повільно, але просувається до гендерної рівності. Україна прагне стати повноправною частиною європейської спільноти, наблизившись до останньої за основними соціально-економічними показниками та стандартами життя. Для цього нашої державі необхідно буде реалізувати свої зобов'язання щодо гендерної рівності. [3, с. 8]

Щодо правового забезпечення, ми можемо вказати на те, що в Конституції України вказано «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом», ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» визначає основні напрями гендерної політики, які спрямовані на забезпечення паритетного становища жінок та чоловіків в суспільстві. Є і інші нормативно-правові акти які регламентують забезпечення гендерної рівності в Україні. Але для забезпечення рівності в суспільстві не достатньо лише створення нормативно правової бази, а необхідно і дотримуватись даних положень.

Якщо ж говорити про гендерну рівність в правоохоронних органах то ми можемо сказати, що є суттєві зміни. Якщо раніше в більшості працювали чоловіки, бо це вважали більш чоловічою роботою, то зараз 22 відсотки це жінки. Це відбувається через те що, зараз жінки проходять підготовку на рівні з чоловіками. Оскільки не важлива стать, а важливі професійні вміння, навички та наполегливість до роботи. Але під час складання силових та швидкісних фізичних тестів, виникають труднощі які обумовлені специфікою жіночої анатомії. Також є проблеми і з спецодягом, які перш за все є великі за розміром, що є не зручним для жіночої статі.

Під час впровадження гендерної політики в системі МВС є перепони, які заважають її реалізації, а саме :

- Відсутність достатньої кількості спеціалістів з питань гендерної рівності системи МВС, що негативно впливає на динаміку виконання завдань, визначених перед відомством.
- Недосконалий інституційний механізм реалізації гендерної політики, що уповільнює здійснення ефективної координації та системної імплементації гендерної політики в діяльність органів системи МВС.
- Недостатній розвиток гендерних процедур набору та утримання персоналу, який призводить до того, що жінки мають незначну підтримку в розвитку їхньої спроможності й лідерства.
- Гендерні стереотипи та дискримінація.
- Потреба в постійному вдосконаленні законодавчої бази відповідно до сучасного розвитку гендерної політики на міжнародній арені.
- Відсутність інтегрованого уніфікованого підходу щодо системної та належної підготовки тренінгів із питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, протидії дискримінації за ознакою статі, сексуальним домаганням, застосування позитивних дій та інших питань забезпечення гендерної рівності й розвитку гендерної компетентностей працівників органів системи тощо.

• Відсутність умов для поєднання персоналом своєї роботи з сімейними та професійними обов'язками тощо [4. с. 16].

Ці всі проблеми виникають не лише в правоохоронній системі, а й в інших сферах життя, що є перешкодою для забезпечення та реалізації гендерної політики.

Отже, підсумовуючи вищевказане ми можемо зробити висновок, що для забезпечення гендерної рівності не достатньо законодавчого закріплення, а необхідно й дотримання самих норм. Складовою загального принципу рівності є незалежність від статі, віку, політичних переконань, та фізичних можливостей.

1. Унгурян І.О. Чому гендерна рівність важлива у місцевому самоврядуванні. Правові засади організації та здійснення публічної влади: матеріали наук.-практ. конф, присвяч. світлій пам'яті д.ю.н, Л.П. Юзькова Хмельницький : 2021. 580 с.

2. Савела Є. А., Ярошенко А. С. Питання гендерної політики у національній поліції України: теоретико-правовий аспект. *Науково-практичний фаховий збірник наукових праць «Прикарпатський юридичний вісник»*. 2019. Вип. 3 (28) Т. 1. С. 181–185. DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v1i3\(28\).345](https://doi.org/10.32837/pyuv.v1i3(28).345).

3. Крочук М.І. Гендерна рівність як складова загального принципу рівності. Львів : 2011. 563 с.

4. Камінська Н. В., Чернявський С. С., Перунова О. С. Забезпечення гендерної рівності в системі МВС та інших центральних органів виконавчої влади [Текст] : лекція. Київ : Нац. акад.внутр. справ, 2020. 31 с.

Каріна Сергійчук

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

Науковий керівник:

к.ю.н. **Ярошенко А.С.**

доцент кафедри

цивільного права та процесу

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК ЦІЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ Й ПЕРЕДУМОВА ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

Гендерна рівність є основою демократичного суспільства адже саме через рівні права для обох статей забезпечується сталий розвиток.

В Україні забезпечення гендерної рівності в усіх сферах життєдіяльності людини регулюється ст. 24 Конституції України, Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [1], а також ратифікованою ще у 1956 р. Конвенцією МОП №100 про рівне винагородження і Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, в якій також міститься стаття про забезпечення гендерної рівності в економічному житті. Смачило В.В., Дюжова Т.О. зазначають, що «регулювання питань гендерної рівності в країні забезпечується низкою нормативно-правових актів, норми яких не завжди мають відповідну реалізацію» [2, с.66].

Відповідно до статті 1 Закону України «Про забезпечення рівних прав і можливостей чоловіків та жінок», гендерна рівність – рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості щодо його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати однакову участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства [1].

Гендерний розрив, оцінює країни щодо того, наскільки добре вони ділять свої ресурси та можливості серед своїх чоловіків і жінок, незалежно від загального рівня цих ресурсів і можливостей.

У 2019 році показник гендерного розриву склав 68,6 %, загалом в світі гендерна рівність оцінюється в 68% [3]. В 2018 році в Україні даний показник становив 70,8% та 70,5% в 2018 році. Тож можна зазначити, що в 2018-2019 роках показник покращувався та склав 72,2 на кінець 2019 року. В 2019 році Україна займала 60 місце з 160 країн, для порівняння зазначимо, що Молдова обіймає 23-є місце, Білорусь - 29-е, Польща - 40-е, Грузія - 74-е, а Росія розташована на 81-му місці. В 2017 році Україна займала 61 місце з-поміж 154 країн світу. Тож за 3 роки позиція України підвищилась на 1 позицію. Показник гендерного розриву у рівні щомісячної заробітної плати складав 21,2% в 2019 році. Загалом динаміка співвідношення середньої заробітної плати жінок та чоловіків у період 2015-2019 рр. має дина-